

Az elődök tisztelete

A Nemzeti Művelődési Intézet emléket kíván állítani azoknak a civil szervezetnek, amelyek a reformkortól a II. világháborút követő államosításig működtek Magyarországon. A székház átadásakor, és azt követően minden nap 15 óra 13 perckor lélekemelő eseményre kerül sor, amikor is megszólal a harang, emlékezve egy-egy valamikori civil szervezetre és tisztelegve annak tevékenysége előtt. A megemlékezések alapjául a 2020. május utolsó napjaiban elkészült háromkötetes kiadvány szolgál, amely az egykori civil szervezeteket mutatja be, „A magyarországi egyesületek címtára a reformkortól 1945-ig – Vidéki egyletek és körök” címmel. A műben több mint tizenötezer-ötszáz szervezet alapadatai szerepelnek. A kiadvány egy korábbi gyűjtés másodkiadása, immár vármegyebemutatókkal kibővítve tárja az olvasók elé a Kárpát-medencei magyarság közösségi aktivitásait a Nemzeti Művelődési Intézet kiadásában.

Az Emlékezet Tornyát a nemzeti összetartozás napján, 2020. június 4-én több prominens személy jelenlétében avatták fel a Nemzeti Művelődési Intézet székházának tetőteraszán, a díszkertben. A toronyban található Magyarság Harangját Dr. Kiss-Rigó László Szeged-Csanád Egyházmegye püspöke és Bagi Ferenc plébános szentelte meg. A program során bemutatás-

ra került további öt harang, melyeket a határon túli magyar művelődési intézetek a székház átadásának napján vehetnek majd át.

A harangok tervezési és kivitelezési munkálatait Laczik Attila képzőművész végezte. Az előkészületek és a viaszköpenyt tartalmazó bugák elkészítése a művész nagykökényesi műhelyében történt. A harangok öntésére Somoskőn, Bobály Ádám szobrászművész műhelyében került sor.

Hévízi Róbert: *Mióta foglalkozik képzőművészettel?*

Laczik Attila: Igazából gyermekkorom óta. Középiskolába is képzőművészeti iskolába jártam és egyetemre is. Később dolgoztam kő-, illetve fémrestaurátor ismerősökkel. Új alkotások elkészültében is segíthettem. Sok mindenbe belekóstoltam, és sikerült azóta is ötvözni a hétköznapiakat a képzőművészettel.

H. R.: *Mikor történt az első harangöntés?*

L. A.: A bronzöntés iránti szeretet hozta magával a lehetőséget. Aki hasonló dolgokkal foglalkozik, előbb vagy utóbb harangot is fog készíteni. Én az elsőt ajándéknak szántam 4 évvel ezelőtt.

H. R.: *És mik készülnek még a műhelyben?*

L. A.: Elsősorban éremöntéssel foglalkozom, mellette a restaurálás biztosítja a változatosságot.

H. R.: *Egy harangöntés során milyen munkafolyamatokra kell gondolnunk?*

L. A.: Hat darab egyforma harang elkészítése volt a feladat, az alkalmazott technika eltérő a klasszikus harangöntő eljárástól. Először el kell készíteni egy gipszvázatot, amit ki kell pörgetni. Ezt egy forgóprofil körkörös mozgatásával tudjuk elérni. Így lesz egy gipszharangunk, amit fel kell díszíteni a kívánt motívumokkal. A következő lépésben arról egy szilikon negatívot kell venni. A szilikon negatív alkalmas arra, hogy viaszt forgassunk bele, amit le lehet húzni róla, ha megdermedt a forma. Az így elkészült viaszt bele lehet ágyazni a tűzálló bugákba. A viasznál el kell érni azt, hogy ne ragadjon be a levegő, öntőcsatornákat kell kialakítani, a kiáramló levegőnek kijáratot kell biztosítani. Miután a viasz kiég, hátramarad

egy megfelelő formájú üreg, amit fel lehet önteni bronzzal.

H. R.: *A buga milyen anyagból készül?*

L. A.: A buga az téglapor, víz és gipsz keverékéből készül.

H. R.: *Hány fokon történik az égetés?*

L. A.: 500 fok körüli hőmérséklet szükséges. Az a lényeg, hogy nagyon lassan kell elérni ezt a hőmérsékletet, mert először a víznek kell távozni és utána a viasznak.

H. R.: *A Nemzeti Művelődési Intézet által rendelt harangok a kisebb harangok közé tartoznak. Mi az átlagos harangméret?*

L. A.: Igazából az átlagos harangméret nem sokkal nagyobb, mint a Nemzeti Művelődési Intézet által kért harangok mérete. Az ajándék harangok mérete ez. Könnyen mozgatható, egyszerűbb az elkészítésük. A templomi harangok nyilván jóval nagyobbak, és azokat másképpen is lehet csinálni.

H. R.: *Hogy milyen hangja lesz a kész harangnak, azt mi befolyásolja?*

L. A.: Gyűrűszerkezete van és ezek a gyűrűk, ahogy vízszintesen egymásra épülnek úgy minden szinten más hangot adnak ki. Komolyabb helyeken – főleg a na-

gyobb harangokat – fel is esztergálják, behangolják, ahol dallamot játszik ott már ezekre a beállításokra is szükség van.

H. R.: *Mennyi ideig tartanak az előkészületek?*

L. A.: Ez attól is függ, hogy mennyi munkája van az embernek. Optimális körülmények között pár hétre van szükség.

H. R.: *Mit kell tudni a Nemzeti Művelődési Intézet által készített harangokról?*

L. A.: A harangok súlya egyenként közel négy kilogramm. Anyaguk bronz, amely 12% ón és vörösréz ötvözetű. A harangok palástján a Nemzeti Művelődési Intézet logója és a „2020” felirat található. Közel 1200 Celsius fokban hőmérsékleten kerültek kiöntésre.

LACZIK ATTILA képzőművész, 1999-2004 között a Nyíregyházi Művészeti Szakközépiskola diákja. 2007-től 2013-ig a Képzőművészeti Egyetemen hallgatója. 2004 óta több alkalommal részt vett bronz- és kőszobrok restaurálásánál. A harangöntésen túl elsősorban érmek készítésével foglalkozik.